

בית משפט לתביעות קטנות בראשון לציון

ת"ק 14844-05-19 פרידמן נ' מטבחי דקל בע"מ

בפני כבוד השופט גיא שני

ארטיום פרידמן

התובע

נגד

מטבחי דקל בע"מ

הנתבעת

פסק דין

1

2 לפניי תביעה שהוגשה לבית המשפט לתביעות קטנות. עניינה של התביעה בביטול עסקה
3 לרכישת ארונות מטבח.

4

5 העובדות העולות מהחומר שלפניי הן, בתמצית, כדלקמן: התובע ורעייתו ביצעו ביום
6 1.12.2016 הזמנה של ארונות מטבח מהנתבעת. ההזמנה בוצעה לאחר שבני הזוג הציגו סקיצה של
7 עיצוב המטבח המבוקש (אשר הוכנה על-ידי אדריכלית מטעמם), והמעצבת של הנתבעת הכינה
8 תכנית בהתאם. התמורה ששילם התובע עבור ההזמנה היא בסך של 29,000 ₪. בהמשך הגיע גורם
9 מטעם הנתבעת לבצע מדידות בדירה. הסתבר לאחר מכן כי נדרשת מדידה חוזרת, ומשזו בוצעה
10 תואם מפגש עם המעצבת של הנתבעת. המפגש בוטל; התובע ורעייתו לא ראו נחת מכך ומן
11 ההתנהלות כולה, והודיעו כי הם מבטלים את העסקה.

12

13 בכתב התביעה צוין כי סכום התביעה עומד על סך של 32,000 ₪, אולם המחלוקת בין
14 הצדדים סבה בפועל על סך של 4,350 ₪ - הסכום שהנתבעת דורשת להשאיר בידיה נוכח ביטול
15 העסקה; לגבי יתרת התמורה ששולמה אין ולא הייתה מחלוקת כי זו תושב לתובע, והנתבעת אף
16 שלחה המחאה לתובע בסכום של 24,650 ₪. עמדתה של הנתבעת שלפיה זכאית היא לסכום האמור
17 (4,350 ₪) נסמכת על הוראות ההסכם בין הצדדים. כך, בהזמנה נרשם כי "המחיר כולל תוכניות
18 מטבח בהתאמה אישית ללקוח בשווי 15% מערך ההזמנה, סכום זה ישולם לחברה במקרה של
19 ביטול עסקה בתמורה לתכניות שנמסרו ללקוח". כמו-כן, במסמך שבו פורטו תנאי העסקה נכתב
20 (בסעיף א(3)) כי "במקרה של ביטול ההזמנה ע"י הלקוח, ישא הלקוח בכל ההוצאות שהיו לחברה
21 בגין העסקה. מוסכם כי החיוב המינימלי בגין ביטול ההזמנה יהיה 15% משווי ההזמנה". במאמר
22 מוסגר יצוין כי בתחילה דרשה הנתבעת, בנוסף ל- 15% משווי העסקה, גם סך של 1,450 ₪, זאת –
23 כפי שעולה מהתכתבות שצורפה לכתב התביעה – בגין המדידות שבוצעו בבית הלקוח. אולם לאחר
24 התערבות המועצה לצרכנות ויתרה הנתבעת על הסכום הנוסף ונתרה אפוא מחלוקת לגבי הסך של
25 4,350 ₪.

בית משפט לתביעות קטנות בראשון לציון

ת"ק 19-05-14844 פרידמן נ' מטבחי דקל בע"מ

1
2 ביום 10.9.2019 התקיים דיון שבו שמעתי את טענות הצדדים. בסיום הדיון אפשרתי לנציג
3 הנתבעת שהות על-מנת להגיש מסמך שאליו התייחס בדיון. המסמך הוגש. עיינתי בו ובמכלול
4 החומר המונח לפניי. מסקנתי היא כי דין התביעה להתקבל באופן חלקי. בהתאם למצוות הדין
5 פסק-הדין ינומק באופן תמציתי.

6
7 ייאמר מיד: הסוגיה המשפטית המועלית בהליך שלפניי נדונה זה מכבר בפסיקה. אין צורך
8 להאריך בדברים בעניין זה, שכן התובעים הזכירו בכתב התביעה חלק מפסקי הדין הרלוונטיים,
9 והנתבעת גם כן מכירה בוודאי את אמות המידה שנקבעו בפסיקה, שהרי היא-עצמה הייתה צד
10 באחד ההליכים (ת"ק (רח"י) 25914-05-16 ביר נ' מטבחי הדקל (30.3.2017); ראו עוד: ת"ק
11 (ראשלי"צ) 7526-09-14 מיכלסון-שלום נ' י.ד. תעשיות עץ בע"מ (אניס מטבחים) (20.1.2015); ת"ק
12 (חד"י) 51456-12-14 טופר אמתי נ' לוגת מטבחים בע"מ (13.5.2015); ת"ק (קריות) 64102-05-18
13 סמון נ' טריו עיצובים בע"מ (13.1.2019); כמו-כן ראו: ת"ק (י-ם) 44661-01-16 הורוביץ נ' י.ד.
14 תעשיות עץ בע"מ (4.1.2017); ת"צ (שלי ראשלי"צ) 20304-05-16 שולמן נ' ד.ס. רהיטי יוקרה (2001)
15 בע"מ (10.1.2017)); נסתפק אפוא בתיאור קצר של העקרונות המרכזיים שהותוו בפסקי הדין הנ"ל
16 – עקרונות המשקפים, גם לדעתי, את פרשנות הוראות החוק הנוגעות לעניין:

17
18 **ראשית**, בעסקה להזמנת ריהוט קיים לעיתים קרובות רכיב מובנה של עיצוב הרהיט,
19 שנעשה בשיתוף עם הלקוח ולפי טעמו וצרכיו. אם לא קיימת הסכמה מפורשת וברורה לפצל את
20 העסקה – עיצוב בנפרד וייצור בנפרד – הרי שפיצול כאמור הוא מלאכותי, ויש בו משום ניסיון
21 לעקוף ולסכל את הוראות הדין לרבות תקנות הגנת הצרכן (ביטול עסקה), התשע"א-2001 (להלן:
22 **תקנות ביטול עסקה**).

23
24 **שנית**, במקום שבו ההוראות הקבועות בטופס ההזמנה הסטנדרטי קובעות "דמי ביטול"
25 או "דמי יציאה" גבוהים בגין תכנון הרהיט ועיצובו, באופן המאין למעשה את זכות הביטול
26 הקבועה בדין, עשוי הדבר לעלות כדי הטעיה.

27
28 **שלישית**, במקום שבו הוראות טופס ההזמנה מגבילות את זכות הביטול לפי תקנות ביטול
29 עסקה באופן בלתי-סביר – עשוי הדבר להוות תניה מקפחת בחוזה אחיד, ולעניין זה רלוונטית
30 במיוחד החזקה המעוגנת בסעיף 4(6) לחוק החוזים האחידים, התשמ"ג-1982.

31
32 **רביעית**, אם בית העסק מבקש באמת ובתמים להציע שירות נפרד של עיצוב – ומבחינה
33 עקרונית אין בכך פסול – הרי שעליו לנהוג בשקיפות מלאה וללא הטעיה, קרי: להציג את הדברים
34 ללקוח באופן ברור ולהחתימו על מסמך מתאים, והכל בטרם "שבתו לשולחן התכנון". כפי שנקבע

בית משפט לתביעות קטנות בראשון לציון

ת"ק 19-05-14844 פרידמן נ' מטבחי דקל בע"מ

1 באחד מפסקי הדין: "הנתבעת אינה יכולה לאחוז בחבל בשני קצותיו. אחת משתיים: או שתציג את
2 העסקה בכללותה, לרבות עסקת העיצוב הנפרדת לטענה, נכוחה, ומראש, ללקוח הפוטנציאלי; או
3 שלא תעשה כן לכל אורך הדרך, לרבות במקרה של ביטול העסקה כדין" (עניין מיכלסון-שלום
4 הנ"ל).

5
6 **חמישית**, אם לא נעשתה הפרדה ברורה ומראש בין עסקת תכנון ועיצוב לבין עסקת ייצור
7 והרכבה, הרי שיש לראות בעסקה כולה משום עסקה לרכישת "טובין" (מסוג מטבח). וכפי שנקבע
8 בפסק-הדין בעניין **ביר** הנ"ל (שניתן כאמור בעניינה של הנתבעת), "תחום המטבחים אינו מוחרג
9 מתחום הריהוט הכולל הקיים בתקנות ביטול עסקה, וכי לכן רק ייצור בפועל שהוזמן במיוחד עבור
10 דרישות הקונה, ימנע זכות ביטול העסקה על פי התקנות".

11
12 **שישית**, יש לוודא כי לא נפל בהתנהגות הצרכן פגם של חוסר תום-לב או ניצול לרעה של
13 זכות הביטול הקבועה בתקנות ביטול עסקה.

14
15 על יסוד העקרונות האמורים נפסק במקרים דומים לענייננו – כאשר תכנית המטבח לא
16 אושרה סופית לביצוע ולא הוחל בביצועה – כי בתי העסק אינם זכאים לגבות "דמי ביטול" או "דמי
17 יציאה" הגבוהים בהרבה מן הסך הנקוב בתקנות ביטול עסקה. הניסיון של בתי העסק לטעון כי
18 מדובר בתמורה עבור שירות התכנון והעיצוב – נדחה, וההוראות בטופס ההזמנה האחיד שנועדו
19 להגדיל את דמי הביטול – נמצאו חסרות תוקף משפטי. למען הסר ספק תוצאה זו חלה גם במקרים
20 שבהם במפגש הראשון בין העוסק ללקוח הוכנו תכניות ושרטוטים שהיוו בסיס להזמנה (לרבות
21 תכנית חשמל), ואלה נמסרו לידי הלקוח. ועוד אנו למדים מן הפסיקה כי ההוראה הספציפית
22 שנכללה בטופס ההזמנה בענייננו – **אותה הוראה בדיוק** – כבר נדונה ובוטלה בפסק-הדין בעניין **ביר**
23 הנ"ל.

24
25 בענייננו, אמנם מדובר היה בהזמנה על-פי מידות או דרישות מיוחדות, אך אין ספק כי
26 הטובין טרם יוצרו ואף לא הוחל בייצורם. הדברים עולים באופן ברור מהתשתית העובדתית
27 שהובאה לפני ואף מכתב ההגנה, שם נכתב למשל כי "הוכן עבורה [עבור הלקוחה] תיק מסודר
28 לייצור". ודוק: הוכן תיק ייצור אך לא נחתם ולא החל תהליך הייצור עצמו. העובדה שהנתבעת
29 ביצעה מדידות בבית הלקוח אינה משנה מן העובדה שתהליך הייצור בפועל טרם החל. מדידות אלה
30 הן במקרה דנן חלק משלב התכנון והן נעשו לפני תחילתו של שלב הייצור (ראו והשוו: ת"ק (י-ם)
31 14-08-12339 **סקרה נ' מודיל סחר וייצור רהיטים** (14.4.2015); ת"ק (י-ם) 13-09-2266 **כהן נ'**
32 **דיבאני אנד דיזיין בע"מ** (14.2.2014)).

33

בית משפט לתביעות קטנות בראשון לציון

ת"ק 19-05-14844 פרידמן נ' מטבחי דקל בע"מ

1 כאן המקום להתייחס לטענה שהעלה נציג הנתבעת בדיון, על-אודות "שינוי בחוק" שלפיו
2 – כך לדבריו – לא קמה זכות ביטול במקרה זה. אלא שנציג הנתבעת לא ידע להצביע על "שינוי
3 החוק" שאליו הוא מכוון, וגם המסמך שהגיש לאחר הדיון אין לו דבר וחצי דבר עם "שינוי חוק".
4 מדובר במסמך שעניינו **מדיניות אכיפה** של הרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן בכל הנוגע לביטול
5 עסקה לרכישת טובין שיוצרו על-פי מידות או דרישות מיוחדות. זאת ועוד, עיינתי במסמך גופו ולא
6 מצאתי כי יש בו כדי לשנות מן המסקנה שפורטה לעיל. ראשית, ברי כי מדיניות האכיפה של הרשות
7 להגנת הצרכן אינה מחייבת את בית המשפט בבואו לפרש את החוק; שנית, מדיניות האכיפה
8 האמורה – ואני מפנה לעמודים 6-7 למסמך – מתייחסת לצורך לאפשר לצרכן שהות מינימלית
9 להתחרט לאחר מועד עשיית העסקה או המדידות, ומנגד לצורך במניעת אי-ודאות עסקית או גרימת
10 נזק לעוסקים המתחילים בתהליך ייצור של-ממש. אולם, כפי שנקבע בפסיקה, כל עוד העוסק לא
11 החל בתהליך הייצור, כפי שהמצב בעניינינו, לא פגה זכות הביטול לפי הדין.

12
13 לסיכום, הנתבעת אינה זכאית לתשלום או לדמי ביטול בשיעור של 15% משווי ההזמנה
14 (4,350 ₪). דמי הביטול שנקבעו בדיון הם בסך של 100 ₪, ולכך אני נכון להוסיף תשלום בגין
15 המדידות שבוצעו עובר לביטול ההסכם. הנתבעת טוענת בכתב ההגנה כי "מדידות עולות לנו 200
16 ₪", כלומר אם אביא בחשבון את העובדה שנדרשו במקרה זה שתי מדידות (אף כי הצדדים חלוקים
17 מי "אשם" בכך), הרי שמדובר בסך של 400 ₪.

18
19 לאור המכלול אני קובע כי על הנתבעת להשיב לתובע את מלוא הסכום ששולם בגין העסקה
20 וטרם הוחזר, בניכוי סך של 500 ₪. התובעים עותרים בנוסף לפיצוי בגין עוגמת נפש, טרחה ובזבוז
21 זמן. מנגד יש ליתן את הדעת לכך שהתובעים קיבלו לידיהם את התכניות, וכן לעובדה שביטול
22 העסקה אמנם נעשה בתום לב ובהתאם לדיון, אך לא מסיבות מאוד מרשימות. בתמונה הכוללת
23 ראיתי לפסוק לתובעים, מעבר להשבה כאמור לעיל, סך של 1,000 ₪, הכולל את הוצאות המשפט.

24
25 ניתן להגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 15 ימים.

26
27
28 ניתן היום, כ"ז תשרי תש"פ, 26 אוקטובר 2019, בהעדר הצדדים.

29

בית משפט לתביעות קטנות בראשון לציון

ת"ק 14844-05-19 פרידמן נ' מטבחי דקל בע"מ

גיא שני, שופט

- 1
- 2
- 3
- 4

